

Cyngor Cymuned Y Felinheli

POLISI RHEOLI RISG

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Er mwyn cyflawni cyfrifoldebau a dyletswyddau'r Cyngor Cymuned mae'n hanfodol bod y Cyngor yn adnabod ac yn rheoli ei asedau. Mae creu asesiad risg a'i adolygu yn broses mae'r Cyngor angen ei wneud er mwyn sicrhau monitro parhaus..
- 1.2 Mae angen i'r Cyngor adnabod risgiau a rhoi men lle prosesau sydd wedi eu dylunio i greu ymwybyddiaeth a gweithrediadau angenrheidiol i leihau a lleddfu'r bygythiad neu'r posibilrwydd o weithred neu achlysur fyddai yn cael effaith ar fudd y Cyngor a'r Gymuned mae'n ei gynrychioli. (Gweler y ddogfen The Practitioner's Guide on Governance and Accountability).
- 1.3 Ni all risg gael ei osgoi yn gyfan gwbl, er hynny mae proses asesu risg yn gallu adnabod pob risg yn unigol gan ddefnyddio dull sgorio sych yn rhoi llymder y risg a'r llymder ohonno'n digwydd a effaith y risg os bydd yn digwydd. Mae risgiau unigol yn cael sgoriau unigol a bydd pob risg unigol yn cael gweithrediadau angerheidiol i leihau y risg hwnnw.
- 1.4 Mae risgiau'r Cyngor wedi eu hadnabod yn y tabl sydd wedi ei atodi i'r polisi hwn, mae'r table hefyd yn dangos pa weithgaredd sydd i'w ystyried ar gyfer lleihau'r risg.
- 1.5 Mae'r asesiad ar ffurf tabl a'r polisi yn rhan o reolaeth fewnol y Cyngor sydd yn cael ei ddefnyddio fel rhan o weithdrefn archwilydd mewnol y Cyngor.
- 1.6 Mae'r rhan fwyaf o'r risgiau a nodwyd trefniadau Yswiriant y Cyngor yn berthnasol mewn perthynas ag atebolrwydd cyflogwyr atebolrwydd cyhoeddus, colli arian, gwarant ffyddlondeb, difrod i eiddo, indemniad swyddogion a cholled

neu ddifrod i offer. Mae angen i asesiad risg gael ei fabwysiadu gan y cwmni yswiriant i ddangos bod risgiau yn cael eu rheoli a'u lleddfu.

1.7 A review will be held annually at the Council's Annual meeting together with the annual renewal of the Council's Insurance.

2. **Meini Prawf yr Asesiad**

2.1 Sgorio a Dosbarthu risgiau

Mae sgorio a dosbarthu sydd yn cael ei ddefnyddio yn yr asesiad fel a ganlyn:

a) **Sgôr**

Sgôr canlyniadau posibl: 1-5

Sgôr tebygolrwydd o ddigwydd: 1-5

Sgôr Lefel Difrifoldeb: Canlyniad Posibl x Tebygolrwydd

b) **Dosbarth**

1-5 Isel

6-10 Canolig

11-15 Uchel

16-25 Uchel lawn

Cynllun Rheoli Risg

Risg	Risg wedi ei nodi	Canlyniad posibl	tebygolrwy	Sgôr Llymder	Dosbarth	Lliniaru'r Mesurau i leihau, lleihau neu reoli risg
Praesept	Heb ei gyflwyno gan y clerc	5	1	5	Isel	Proses cyllido mewn lle. Pwyllgor Cyllid/cyflogaeth yn ystyried cyllideb drafft pob mis Tachwedd gydag argymhellion l'r Cyngor ym mis Rhagfyr ar gyfer cymeradwyo'r gyllideb a'r praesept. Y Clerc/Swyddog Ariannol I hysbysu Cyngor Gwynedd yn mis Ionawr o bob blwyddyn. Bydd cymhariaeth ariannol yn cael ei gyflwyno dim llai na dwywaith y flwyddyn i ddangos y gwahaniaeth rhwng y gyllideb a'r gwirioneddol. Bydd adroddiad Cymodi banc yn cael eu cyflwyno pob mis.
	Annigonolrwydd y Praesept	5	1	5	Isel	
Ffioedd hurio'r neuad	Methiant y rhai sydd yn hurio i dalu'r ffioedd	5	2	10	Canolig	System hurio ar gael ar y wefan Gall taliad ei wneud yn uniongyrchol i'r banc. Er hynny mae'r system yma wedi ei atel erc y pandemig cofid. Mae'r hurio bellach trwy'r clerc. System Scribe yn rhoi gwasanaeth anfon anfonebau. Telerau ac amodau ar y wefan. Mae'r rhai sydd yn hurio yn cael gwybodaeth sut i fynd i fewn cyn y dyddiad defnydd
	rhai sydd yn hurio'r neuadd yn achosi difrod	5	2	10	Canolig	
Cronfeydd wrth gefn Cyffredinol	Anallu i reoli unrhyw ddigwyddiad annisgwyl oherwydd diffyg llif arian.	4	1	4	Isel	Cedwir arian wrth gefn tua £15k ac nid ydynt wedi'u clustnodi.
Offer codi sbwriel	Lladrad neu ddifrod	3	2	6	Canolig	Mae'r offer yn cael ei gadw dan glo ar dir y Neuadd Goffa pan fydd ddim yn cael ei ddefnyddio. Mae pob amser risg o ladrad ond mae yswirian yn sicrhau unrhyw golled.
Cytundeb tiroedd	Methiant y Contractwr l gyrraedd anghenion y cytundeb	4	2	8	Canolig	Cytundeb gyda Chyngor Gwynedd l dorri gwaith (6 gwaith o fewn pob blwyddyn). Cytundeb blynyddol gyda Contractwr ar gyfer y fynwent a llwybrau. Manylion specifig gyda'r Contractwr. Mae arolygiada o bryd

Risg	Risg wedi ei nodi	Canlyniad posibl	tebygolrwy	Sgôr Llymder	Dosbarth	Lliniaru'r Mesurau i leihau, lleihau neu reoli risg
						I'w gilydd.
Pwerau Cyfreithiol	Cyngor yn gweithredu Tu allan i'w bwerau e.e. ultra vires	5	1	5	Isel	Pob penderfyniad y Cyngor i fod o fewn y ffynhonnell gyfreithiol gywir sy'n berthnasol. Cyngor y Clerc/Swyddog Ariannol i fod ar gael bob amser.
Cyflogau	Cyflogau yn cael eu Talu ar gyfraddau	5	1	5	Isel	Lefel y cyflogau I'w cael eu penderfynu yn flynyddol a'u cofnodi. Archwiliwr mewnol i sicrhau bod y graddau cywir yn cael eu talu a'u cofnodi.
	Treth Incwm a YC heb ei ddiynnu a/neu heb ei dalu i Gyllid a Thollau EM	5	1	5	Isel	Mae Basic PAYE Tools (RTI) yn cael ei ddefnyddio Ar gyfer prosesu taliadau cyflogau a'r cler/swyddog ariannol I dynnu allan y dreth/YC o fewn y dyddiad cywir. Pwyllgor Cyllid/Cyflogaeth I fonitor taliadau cyflog tyn unol a'r gyllideb.
Adfer Taw	TAW heb ei adfer Oddi wrth Gyllid a Thollau EM	4	1	4	Isel	Clerc/Swyddog Ariannol I hawlio adaliad yn flynyddol. Cyllid/Chyflogaeth I fonitro bod yr hawliad yn cael ei wnaud am TAW a bod yr Archwiliwr Mewnol yn sicrhau bod yr hawliau yn cael eu gwneud yn briodol.
Talu grantiau	Grantiadu priodol heb eu hawlio	4	1	4	Isel	Clerc/Swyddog Ariannol yn gyfrifol am brosesu ceisiadau grant a Phwyllgor Cyllid/Chyflogaeth I ystyried pob cais a gwneud argymhellion i'r Cyngor. Ystyried pob cais ym mis Chwefror a thalu yn mis Mawrth.
Cydnabyddiaeth Cyngorwyr	Cydnabyddiaeth Heb eu talu yn unol A Cynllun PACGA	4	1	4	Isel	Clerc/Swyddog ariannol I sicrhau bod taliadau yn cael eu gwneud Mawrth o bob blwyddyn.
Hyfforddiant Cyngorwyr	Cyngorwyr heb y sgiliau angenrheidiol I wneud eu gwaith	4	2	8	Canolig	Y Cyngor I gael cyllid hyfforddiant. a Mae'n ofynnol i gynghorwyr ymrwymo i hyfforddiant priodol
Asedau y Cyngor (Y Neuadd)	Anghenion iechyd A Diogelwch heb fynd Ar eu gafael ar	5	2	10	Canolig	Pwyllgor Y Neuadd wedi ei sefydlu i reoli'r Neuadd. Y Cyngor wedi sefydlu cyfundrefn gaeth ar gyfer iechyd a Diogelwch yn flynyddol (archwiliadau Trydanol, rheolau tan ag asesiad risg tan a.y.b.) Clerc/Swyddog Ariannol I adrodd yn ôl ar gyfer anghenion Cymyffurfiaeth yswiriant perthnaol mewn lle.

Risg	Risg wedi ei nodi	Canlyniad posibl	tebygolrwy	Sgôr Llymder	Dosbarth	Lliniaru'r Mesurau i leihau, lleihau neu reoli risg
	Ansawdd y Neuadd ddim yn cael ei gynnal	4	3	12	Uchel	<p>Pwyllgor Neuadd yn archwilio cyflwr y Neuadd yn barhaus. Gofalwraig y Neuadd I adrodd yn ôl at unrhyw fater cynnal a chadw i'r Clerc neu'r Pwyllgor y Neuadd.</p> <p>Cyllideb flynyddol mewn lle ar gyfer materion cynnal a chadw sydd ddim o angen brys.</p>
Argaeledd Staff	Prif fater – pryder ynglyn ag absenoldeb hir dymor y Clerc	5	2	10	Canolig	<p>Y Cyngor I enwebu aelod ar gyfer gwneud gwaith angenrheidiol y clerc dros dro ac yn ddi-dal.</p> <p>Mae mynediad iScribe wedi ei sefydlu yn barod. Gofyn am gyngor oddi wrth SLCC a Unllais Cymru.</p>
Codi Sbwriel	Anaf I Gyngor gwirfoddolwyr	5	2	10	Canolig	<p>Yswiriant atebolrwydd cyhoeddus yn ei le. Penodi Marsial i oruchwylio gwirfoddolwyr. Darparu offer codi sbwriel, menig ac ati. a bydd gwirfoddolwyr angen gwisgo esgidiau priodol. Rhybuddion i'w roi ar gyfer am bigo i fyny gwydr ac ymwybyddiaeth o anafiadau nodwyddau. Aseiad risg yn Ei Le..</p>
Addurniadau'r Nadolig	Materion trydanol Ddim yn cydymffurfio A'r safonau priodol	5	3	15	Uchel	<p>Addurniadau Nadolig yn cael eu gosod yn briodol gan Gwyl Y Felinheli.</p> <p>Trydanwr Cymwys yn cael ei gyflogi I osod goleuadau ar y coed.s.</p>
Diogelu Data	Cydymffurfiaeth a Deddf Diogelu 2018	5	2	10		<p>Sicrhau bod pob agwedd o gydymffurfiaeth yn cael ei gwblhau.</p> <p>Egwyddorion Diogelu Data yn cael eu cadw. Polisi Cadw mewn lle..</p>
Diogelwch Gwybodaeth	Colli neu difrod I wybodaeth bwysig ar bapur neu yn ddigidol	5	4	20	Uchel lawn	<p>Gwybodaeth bwysig ar bapur i'w gadw yng nghartref y Clerc ac mae rhai ffeiliau yn cael eu cadw mewn cwmwl digidol. Aelod o ICO.</p>
Cofnodion ariannol	Colli neu ddifrod I gofnodion ariannol Fin	5	2	10	Uchel lawn	<p>Cofnodion ariannol yn derbyn archwiliad blynyddol, copiâu yn cael eu cadw yn nhŷ'r Clerc. Mae Scribe yn cael ei ddefnyddio bellach</p>

Risg	Risg wedi ei nodi	Canlyniad posibl	tebygolrwy	Sgôr Llymder	Dosbarth	Lliniaru'r Mesurau i leihau, lleihau neu reoli risg
Gwahaniaethu ar sail anabledd	Cyfleusterau'r Cyngor Ddim yn cydymffurfio ag anghenion ddeddfwriaethol	5	2	10	Uchel iawn	Mae gan y Cyngor bolisi cydraddoldeb ac amrywiaeth a Rhoddir sylw i anghenion y rhai sydd â anabledd fel mynediad i neuadd y pentref, darpariaeth toiledau i bobl anabl ac ati.
Cod Ymddygiad	Aelodau yn methu Datgan diddordeb Yn gywir	5	1	5	Isel	Aelodau i gael eu hyfforddi yn y Cod Ymddygiad. Pob datganiad i'w gwblhau gan ddefnyddio ffurflen pro-forma a'r datganiad buddiannau i i gael ei gyhoeddi ar y wefan.
Deddf laith Gymraeg	Y Cyngor yn methu Cydymffurfio a'r ddeddfo comply	4	1	4	Isel	Y Cyngor wedi mabwysiadu polisi laith Cymraeg
Honiadau cyfreithiol	Honiadau yn cael eu gwneud mewn perthynas â materion cyflogaeth a chyflwr Mwynderau'r cyngor yn arwain at anaf	5	2	10	Canolig	Modelau'r cyngor mae fel cyflogwr da ac yn dilyn pob un safon disgwylidiedig ynglyn a ymarfer cyflogaeth da. caiff aelodau eu hyfforddi yn y maes hwn. Mae yswiriant Atebolrwydd y cyhoedd a threuliau cyfreithiol mewn lle. Mae gan y Cyngor Y Cyngor bolisiâu cyflogaeth mewn lle (e.e. gweithdrefnau cwyno a disgyblu).
Difrod l unigolion trydydd-parti	O ganlyniad o gyflwyno gwasanaeth	5	2	10	Isel	Adolygiad blynyddol ar polisi'r yswiriant mewn lle. System cofnodi cwynion a gweithrediadau a gymerir mewn lle
Difrod l ddodrefn a ffitiadau y Cyngor	O ganlyniad defnydd gan unigolion perthnasol	5	2	10	Canolig	Yswiriant mewn lle gydag adolygiad blynyddol Cynnal a Chadw parhaus PAT Blynyddol Contractwyr cymwys yn unig yn cael eu defnyddio
Yswiriant	ansolfedd	5	1	5	Isel	Cwmni adnabyddus ag new da yn cael ei ddefnyddio Cyngor gan SLCC/Unllais
Colled	Dwyn ag anonestrwydd	5	2	10	Canolig	Gwithdrefnau archwilio Adolygiad blynyddol o'r Yswiriant
Anaf	Personol / ymosodiadau	5	2	10	Canolig	Polisi yswiriant gyda chyfer priodol Adolygiad blynyddol o'r Yswiriant.

Dyddiad : Mai 2022 (adolygu i'w wneud ym mhob cyfarfod blynyddol)